

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró divendres 20 maig 1938 — NUM. 566

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

PATRIOTES

Entre tantes coses que la sublevació militar del 19 de juliol enfonçà, podem posar en primer lloc aquell concepte esret i mesquí del patriotisme com a tapabrúis, que empraven a dojo els militars i capitalistes monàrquics i feixistes.

Tothom sap, avui fins on arriba aquest patriotisme que empra contra els connacionals les desferres del feixisme estranger i llura als països totalitaris la llibertat i la independència d'Espanya.

Nosaltres érem l'antipàtria i, segons les doctrines polítiques dels elements que seguien la C.E.D.A. i els agraris, havíem d'ésser exterminats, puix que estàvem venuts a l'or estranger.

Patriotisme, i les illes Canàries i les Balears (menys Menorca), i el Marroc espanyol, han estat envaïts per alemanys i italians, els quals han sotmès a un vassallatge indigna els nostres compatriotes.

Patriotisme, i els invasors s'enduen les joies dels temples i les obres d'art, i els minerals del nostre sòl amb el vist i plau dels capostos «nacionals».

Avui, encara, no sabem de quina mena és fet el patriotisme d'aquesta gent que, quan manaven, no saberen sacrificar ni la més lleu quantitat per a escoles, ni per a obres de sanejament ni millorament nacional, i avui despenen a dojo i hipotequen, per a sempre potser, l'Economia d'Espanya, només perquè no els manquí metralla estrangera, amb la qual destruir les nostres ciutats, els monuments, i guanyar victòries que mai no assoliren al Marroc, ni a Cuba, ni a Filipines.

Heus ací els patriotes de dents enfors que s'han llurat als països totalitaris a fi i efecte de servir de catifa per a una futura destrucció de les democràcies orbes.

En canvi, els anarquistes, comunistes i socialistes; els foragitats d'arreu per llur internacionalisme, els republicans comprensius i intel·ligents, són els qui, al front com a la reraguarda, defensen aferrissadament una Espanya que jutgem la nostra pàtria, no solament perquè en els seus límits vàrem nèixer, sinó perquè el nostre idealisme l'omplí d'amplis horitzons de justícia social, d'alliberament econòmic i d'una més equitativa convivència humana.

Els, els «nacionals», fan matar la carnassa italià alemanya, embrutida per les prèdiques d'histrions sense consciència; nosaltres, els sense pàtria, la conquerim per a sempre més amb l'esforç personal i amb la sang dels qui no cerquen gent estranya perquè ho facin.

Per patriotes, nosaltres. Els de l'altra banda, són els Judes que l'han venuda.

Aquest número ha estat sotmès a la censura

La moral dels nous reclutes

Visca la República! Visca el Front Popular! Visca el Govern Nacional!

Aquests i altres crits anàlegs surten de la boca d'un nombrós grup d'homes de diverses edats que transien pels carrers. Puny clos enlaire, saluden la gent que surt als balcons i els caminant que es deturen a veure'ls passar. Aquests companys van alegres, contents, satisfets. Ningú no diria que aquests homes són els compresos en les darreres lleves mobilitzades pel Govern. Les conversacions en veu alta són summament animades. Si alguna xicoteta es creua en llur camí, un núvol d'amorettes cau sobre d'ella mentre l'envolten mirades admiratives.

Arriben al lloc de concentració els nous soldats. Altres grups d'homes ja hi són, i uns i altres es saluden amb expressions d'infinita companyonia, mentre tot són abraçades i mots cordials. Les bromes i les rialles es succeïxen sense interrupció. Durant llarga estona, el bullici és immens. En aquesta alegria sana, jovenívola, prenen part les mares, companyes, germanes i promeses, que han vingut a acomiadar els futurs combatents.

L'oficial dona lectura a una llista, i, a mesura que són anomenats, els homes salten als camions ja preparats. El comiat és ràpid. Besades, advertiments breus, abraçades... El final, sempre el mateix.

—Salut, mare, fins a la tornada.
Brogint de cançons populars, la caravana de camions s'allunya. Els soldats s'acomoden amb la salutació antifeixista. Les dones saluden amb els mocadors. Ningú no vessa una llàgrima. En desfer-se els grups, sorgeixen les conversacions.
—Ja veieu—diu una dona no entra.

da en anys—: la meua filla substituirà el seu germà en el taller. Ha de treballar per a la guerra, com faig jo, mentre ell defensa la nostra terra, que mai no serà estrangera.

Una altra dona diu:

—Amb quines ganes me n'aniria amb el meu fill, si podia agafar un fusell!

Aquesta canalla estrangera...

Una velleita diu a una noia de pocs anys:

—No, filla, no; és el meu nét. Però, ja veus que està fet un homenàs. Per això va al front: perquè és un home!

Quina diferència dels comiats d'abans! Fa uns anys, els xicots marxaven malhumorats, hostils, temerosos del desconegut. Els comiats eren llarg i dolorosos. Ara s'acudeix a la lluita amb alegria, amb satisfacció, amb ànsies de defensar la Pàtria en vaïda, amb coneixement exacte del significat de la nostra lluita. Serenitat i fermesa en el que se'n va i en els que es queden. Es a dir: confiança en la victòria de la República espanyola.

**

—Mitja volta a la dreta... «deré»!

Les files de soldats es mouen a la veu de comandament com un sol home. Executen a la perfecció tots els moviments. L'esplanada sembla una immensa caixa de soldats, moguts tots per una sèrie de fils invisibles. Si no fos que fins a nosaltres arriba el soroll del canó i els «cracs» de la fuselleria, no diríem que som a dos-cents metres de l'enemic.

Acaba l'exercici militar, i els reclutes, que moments abans obeïen com automates els oficials, ara confraternitzen amb ells hi conversen animadament.

Aquesta ha estat la darrera lliçó militar als soldats suava incorporats.

Arriba l'hora del rellevament. Per primera vegada, «els de les noves lleves» marxen al parapet. Mentre s'equiben, repassen els fusells sota la complaent mirada dels veterans, que sempre «els donen un cop de mà» entre bromes amistoses i prudentes consells. Els nous combatents es dirigiten trinxera endavant, que repia en el terreny pedregós. La cara d'aquests company reflecteix únicament curiositat. Són aquests els mateixos que veírem marxar a Madrid? Són uns altres? Que hi fa! Tots ells estan contents i tranquils. Contents perquè ja són soldats de l'Exèrcit Popular.

Tranquils perquè tots compliexen amb llur deure.

Passen per davant d'un vell sergent.

—A veure com us comporteu, xicots!—els diu afectuosament.

Nombroses veus responen al mateix temps:

—Que s'apropin els feixistes i sa bran el que és bo.

Ja són tots en els seus llocs. Tot just closa la nit, els traïdors de l'altra banda de la barrancada demostrèn llur impotència «paquejant» les nostres posicions. L'ordre és no contestar. Els soldats—els reclutes—empu-

Itàlia i França no s'entenen.

I diuen que Anglaterra els farà entendre.

No ens ho creiem.

Perquè la qüestió espanyola no s'arranjarà com volen Anglaterra i Itàlia.

BOTELLES

buides, netes, es paguen les de
XAROP - COGNAC - ANIS - ESTOMACAL
0'50 0'75 1'00 (litre)
a Rafael Casanova, 11 (Magatzem)

Informació local

DIETARI

¿De què podíem parlar avui?

¿Tornem a parlar de les patates?
Tornem hi.

Les patates són un tubècul feculent...

Bé, això ja ho vàrem dir ahir.

¿Què direm, doncs, avui?

Ah... sí!

Les patates no sempre son patates.

Hi ha comatques que en diuen tiumfes.

I en altres, on la gent no sap parlar prou bé, en diuen «pataques», que vé de patacada.

I una patacaa no és, com hom podria suposar, un tip de patates.

És un cop fort que hom tep, o que hom dóna.

I un patacò, no és una patata petita.

És una moneda d'argent petita.

Ens ha dit un amic que aquell dietari d'ahir, parlant de les patates, l'havia trobat poc picant.

Bé.

Demà dissabte en donen un quillo. Que se les faci, doncs, amb allíoli.

I si el picant no li agrada que s'hi posi sucre.

Que també en donen demà. — Ch.

MORALES PARBIA — XERRES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Parbja

CONYAC JULIO CESAR

Dispositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat ahir dia 19, el premi de vint i cinc pessetes ha correspost al número 375.

Els números corresponents, premiats amb tres pessetes, són els següents: 075 175 275-475 575 675 775 875 975.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials fa que manquin forces articles de domèstic. La Certuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa i fer un present de bon gust.

SUBDELEGACIÓ MARÍTIMA
MATARÓ.—S'ordena que

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats, en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no portí aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servel Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

tes Maríflms d'aquest Districte cor responents a la Lleua de 1940, es presentin a aquesta Subdelegació abans del dia 25 del corrent per a rebre l'ordre d'incorporació a files.

Mataró, 20 de maig del 1938. — El Subdelegat Maríflm, *Antoni Giménez*.

**CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR**
de la casa xeressana
MORALES PAREJA
Dipositari: **MARTÍ FITÉ — MATARÓ**

**AJUNTAMENT DE MATARÓ
Conselleria - Regidoria
de Finances i Proveïments**
AVIS

Demà dissabte a la tarda, dia 21 dels corrents, es posarà a la venda **PATATES** en els establiments particulars i cooperatius d'aquesta ciutat, a raó de **UN** quillo per familiar i al preu de 70 cèntims el quillo.

Els que posseïxin tarja d'evacuats o un document provisional per adquirir els articles que reparteix aquesta Conselleria Regidoria, hauran de adquirir-les al Magatzem de 9 a 1 del matí.

Mataró, 20 de maig del 1938. — El Conseller Regidor, *Josep Calvet*.

Per 50 cèntims poden fer un bon asequi, amb

ILUENCS
postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes i queviures. — Fabricats per **PASVIL SERIA BATET**.

ALRTE

Demà dissabte dia 21 dels corrents, es posarà a la venda **SUCRE** en els establiments d'aquesta ciutat, a raó de 50 grams per familiar i al preu de 2'50 pessetes el quillo.

Mataró, 20 de maig del 1938. — El Conseller Regidor, *Josep Calvet*.

— **COMPRO** patates petites i de saldo pel bestiar. Raó: Catalunya, 40.

ALTRE

Per causes alienes a la voluntat de aquesta Conselleria - Regidoria, aquesta setmana no ha pogut efectuar-se el repartiment d'oli.

De totes maneres, el proper dimarts dia 24, es posarà a la venda el que correspon a aquesta setmana, al preu de 2'80 pessetes el litre i com de costum a raó de un quart de litre per familiar.

El dissabte dia 28 dels corrents, es posarà també a la venda **Oli**, que serà el que correspondrà a la propera setmana.

Mataró, 20 de maig del 1938. — El Conseller Regidor, *Josep Calvet*.

**MANÇANILLA «LA MAJA»
XERES FINÍSSIM «PETRONIO»
MORALES PAREJA - XERES**
Dipositari: **MARTÍ FITÉ — MATARÓ**

ALTRE

En els repartiments de patates i sucre que s'efectuaran demà dissabte, tots els ciutadans han d'adquirir els referits articles en l'establiment el número del qual correspongui al que tinguin en la tarja respectiva, d'acord amb el nou acoblament d'establiments efectuat.

Mataró, 20 de maig del 1938. — El Conseller Regidor, *Josep Calvet*.

DESITJA COMPRAR

la d'escriure i caixa de cabals

aquita Roca, Apartat 8. — Ma-

Informació del dia

Barcelona

Comunicat d'ahir

EXERCIT DE TERRA

Exèrcit de l'Est.—Al sector de l'Alt Pirineu, l'enemic, amb gran activitat de foc de totes les armes, intentà arribar a les avançades pròpies d'Escalona i Puyorruogo per tal de protegir la retirada de nuclis facciosos encerclats en jornades anteriors. Amb tot i la intensa pressió, les nostres forces rebutjaren l'atac i, sortint dels parapets, empaitaren l'enemic que, amb desordre, hagué de replegar-se a les seves posicions.

En un decidit contraatac fou reconquerit per les tropes nostres el vèrtex Migdia, situat a la mateixa zona.

Diversos intents facciosos sobre les nostres posicions de Baent i Les Planes foren energicament rebutjats.

En els altres sectors, escassa activitat.

Exèrcit de Llevant.—A la zona de Cedrillas continuaren els intensos atacs de l'enemic, que amb tot i la seva duresa i protecció terrestre i aèria, foren continguts, i es veié obligat a retrocedir davant l'encertat foc de les armes lleials. Aconseguí ocupar el vèrtex Peñarroya, però les nostres forces el reconqueriren després d'una enèrgica acció.

També fou totalment continguda i rebutjada la forta pressió facciosa al sector d'Albocàcer, on l'enemic sofrí un duríssim càstig.

ALTRES EXERCITS.—Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

L'aviació republicana bombardejà en diverses ocasions i amb molta eficàcia l'aeròdrom de Caudé, on hi havia diversos aparells rebels que quedaren destruïts.

També realitzà d'altres encertats serveis en bombardejar i metrallar la línia i concentracions faccioses al front de Llevant.

En combats aeris ha abatut set aparells enemics. Nosaltres hem perdut dos «caces».

L'aviació enemiga ha bombardejat repetidament la ciutat de Castelló. També ha intentat agressions contra València i Alacant.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.

Destitució

En la seva darrera reunió la comissió municipal permanent ha acordat, per abandonament del servei, la destitució del secretari de la Corporació Municipal Josep Maria Pi i Sunyer.

Per a ocupar interinament la secretaria ha estat designat el senyor Tomàs Bertran de Quintana.

La Justícia de la República

El Tribunal de Guàrdia especial número 1 ha dictat sentència de mort pel delicte d'alta traïció contra Josep Maria Carrau. Ultra aquesta sentència han estat dictades una de 30 anys d'internament en un camp de treball i altra de 15 anys. Un dels processats ha estat absolt.—Fabra.

Notes de la Generalitat

El President de la Generalitat, senyor Companys, ha passat el matí en el seu despatx oficial, on ha despatxat amb els seus secretaris i alts funcionaris i ha rebut diverses visites.

A la una de la tarda ha conversat amb els periodistes i els ha dit que no tenia cap nova d'interès per a comunicar.

El conseller de Governació i Assistència Social aquest matí entre altres visites ha rebut les de l'Encarregat de Negocis de Bèlgica, sots secretari de Cultura, alcalde de Castell de Llobregat i delegat d'Ordre Públic a Tarragona.—Fabra.

El 50 aniversari de la 1.ª Exposició Universal de Barcelona

Amb motiu d'escaure's avui el 50è aniversari de la inauguració de l'Exposició Universal de Barcelona han estat dipositades gran nombre de coronas al monument del que fou propulsor d'aquell certamen i alcalde de Barcelona, Rius i Taulet.

Entre les coronas n'hi havia una de la Generalitat que ha estat dipositada pel conseller de Cultura, Carles Pi Sunyer. En ésser col·locada la corona de la Generalitat, la Banda Municipal ha interpretat «Els Segadors».

L'Ajuntament de Barcelona, que ha fet ofrena també d'una corona, ha assistit a l'acte en incorporació.—Fabra.

ES VEN FINCA

composada de baixos i golfes pròpia tenèria o fabrica paper, amb 25 cavalls força i salt aigua, a 90 qm. Barcelona. Raó a Barcelona, Plaça Universitària, 6, 1.ª, de 9 a 10 i de 7 a 8, dilluns i dimarts.

Estranger

Accident d'aviació

MOSCU. — Comunica l'Agència Tass, que un avió que anava tripulat per 18 passatgers quan tornava de la Terra de Francesc Josep i anava en direcció a Àrkangel, ha pres terra violentament. Han resultat quatre dels passatgers morts i els altres greument ferits.

Miron Cristea a Varsòvia

BUCAREST. — El patriarca Miron Cristea ha marxat a Varsòvia per a entrevistar-se amb el patriarca de l'església ortodoxa polonesa.

Durant l'absència de Miron Cristea s'ha encarregat de la presidència del Consell el general Angechenescu.—Fabra.

Els sudetes

PRAGA. — El cap dels sudetes Henlein i la seva esposa ha marxat a descansar uns dies als Alps.

Per aquest motiu les negociacions per l'estatut minoritari no seran portades directament per Henlein, sinó per representants de la minoria sudeta al Parlament.—Fabra.

En què quedem?

NOVA YORK. — El secretari d'Estat Lamar Hardy ha desmentit que la infermera Catebrook, complicada en un afer d'espionatge, hagués prestat els seus serveis a la casa del President Roosevelt.

Per la seva banda el diari «New Post Telegraph» afirma que l'esmentada infermera havia estat a Casa Blanca.—Fabra.

Si ets patriota,
Si estimes Catalunya,

**Allista't als Batallons
del Bruc**

Centre d'allistament:

CASAL DE LES JOVENTUTS
SOCIALISTES UNIFICADES

Biblioteques Públiques

De la Societat **IRIS** (Melclor de Palau, 25): Oberta els dies feiners del dilluns al divendres, de 8 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 6 a 8 del vespre.

De la Societat **ATENELU** (Melclor de Palau, 3): Horari: Dimarts i dijous, de dos quarts de 7 a 8 del vespre; dissabtes, de 4 a 7 tarda; diumenges, de 11 a 1 matí i de 4 a 7 tarda.

De la **CAIXA D'ESTALVIS** (Plaça de la Llibertat): Hores de lectura: Dies feiners, del dilluns al dissabte, de 10 a 1 del matí i de 4 a 6 de la tarda. Resta tancada els diumenges i festius.

De la **SOCIETAT MODERNA FRATERNITAT** (Ciutadans, 22 i Cuba, 47): Oberta de dilluns a dijous, de 8 a 10 del vespre, i els dissabtes de 4 a 6 de la tarda.

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ

El proper **DIUMENGE** la

**Farmàcia i Centre d'Específics
ENRICH**

F. LAYRET (St. Josep), 30

estarà de torn i per tant

OBERTA TOT EL DIA

Preus econòmics - Telèfon 247 Servei a domicili